

НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ КЕРІВНИХ КАДРІВ
КУЛЬТУРИ І МИСТЕЦТВ
СИЛАБУС
НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Назва дисципліни	«Вокальні форми у перформативному мистецтві»
Рівень вищої освіти □	Перший (бакалаврський)
Спеціальність В6	В6 «Перформативні мистецтва»
Тип і назва освітньої програми	Освітньо-професійна програма «Акторська майстерність»
Статус дисципліни	Вибіркова
Мова викладання	Українська
Кількість ЄКТС	4
Навчальний рік	2026–2027
Структура дисципліни	<i>Денна форма:</i> контактні години – 12 (лекційні), практичні – 44 год.; модульний контроль – 8 год., для самостійної роботи здобувачів визначено 56 год.;
Форма семестрового контролю (графік вивчення)	<i>Заочна форма:</i> контактні години – 1 (лекційні), практичні 7 год.; модульний контроль – 2 год., для самостійної роботи здобувачів визначено 110 год. <i>Семестровий контроль</i> – залік (5 семестр)
Компетентності, яких набуває здобувач при вивченні дисципліни:	Загальні компетентності (ЗК): <ul style="list-style-type: none">– Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.– Здатність працювати в команді.– Цінування та повага різноманітності та мультикультурності.– Здатність до абстрактного, критичного, креативного і образного мислення.– Здатність виявляти національну свідомість, патріотизм, дбати про національно-культурний і духовний розвиток України, плекати традиційні національні й загальнолюдські цінності. Спеціальні (фахові) компетентності (СК): <ul style="list-style-type: none">– Здатність генерувати задум та здійснювати розробку

нової художньої ідеї та її втілення у творі сценічного мистецтва.

– Здатність до творчого сприйняття світу та його відтворення у художніх сценічних образах.

– Здатність до ефективної діяльності у колективі в процесі створення сценічного твору, керівництва роботою і / або участі у складі творчої групи в процесі його підготовки.

– Здатність до професійного опанування змістових (інформаційного, художньо-образного) рівнів сценічного твору.

– Здатність до публічної презентації результату своєї творчої (інтелектуальної) діяльності.

– Здатність до оперування специфічною системою художньо-виражальних та технічних засобів відтворення креативного задуму при створенні та виробництві сценічного твору.

– Здатність до розуміння та оцінювання актуальних культурно-мистецьких процесів.

– Здатність оперувати новітніми інформаційними й цифровими технологіями в процесі реалізації художньої ідеї, осмислення та популяризації творчого продукту.

– Здатність співвідносити особисте розуміння художньої ідеї та твору із зовнішнім контекстом.

– Здатність до креативного мислення, критичного аналізу, оцінки та синтезу нових складних ідей у творчо-виробничій сценічній діяльності.

– Здатність вільно орієнтуватися у напрямках, стилях, жанрах та видах сценічного мистецтва, творчій спадщині видатних майстрів.

– Здатність враховувати етичні засади професійної діяльності.

– Здатність сформувати і керуватися у творчій діяльності актора власним надзавданням, спрямованим на розвиток українського театрального мистецтва, моделювання його засобами розвитку морально здорового суспільства, виховання патріотизму, волі, національної гідності.

*Очікувані
результати
навчання*

Програмні результати навчання (ПРН):

– Мати концептуальні наукові та практичні знання у сфері сценічного мистецтва.

– Вільно спілкуватися з професійних питань державною та іноземною мовами усно і

– письмово.

– Застосовувати сучасні цифрові технології та спеціалізоване програмне забезпечення до

- розв’язання відповідних задач професійної діяльності у сфері сценічного мистецтва.
- Генерувати та концептуалізувати художню ідею та твір.
- Обирати, аналізувати та інтерпретувати художній твір для показу (демонстрації), самостійно обирати критерії для його оцінки.
- Співвідносити мистецькі ідеї та твори із соціальним, культурним та історичним контекстом для глибшого їх розуміння.
- Обирати оптимальні художньо-виражальні та технічні засоби відтворення креативного задуму при реалізації сценічного твору (проекту).

1. Анотація.

Дисципліна **«ВОКАЛЬНІ ФОРМИ В ПЕРФОРМАТИВНОМУ МИСТЕЦТВІ»** є вибірковою. Вона спрямована на формування у здобувачів акторської спеціальності практичних навичок використання голосу як універсального інструменту сценічної виразності. Курс орієнтований на інтеграцію вокалу в акторську діяльність у межах різних форм перформативного мистецтва, зокрема музичного театру, мюзиклу, оперети, музичної драми, водевілю та сучасних експериментальних практик.

У процесі навчання здобувачі опановують основи безпечної роботи з голосом, розвивають дихання, резонанс, дикцію, інтонаційну виразність, а також здатність до вокально-акторської імпровізації. Значна увага приділяється практичному освоєнню різних жанрових стилів, роботі з музичним матеріалом, ансамблевій взаємодії та створенню сценічного образу засобами голосу. *Предметом* вивчення навчальної дисципліни є процес формування та практичного застосування вокальних навичок актора як засобу сценічної виразності у різних формах і жанрах перформативного мистецтва, а також закономірності взаємодії голосу, тіла, емоції та дії у створенні сценічного образу.

Мета дисципліни: формування у студентів здатності свідомо, технічно грамотно та художньо виразно використовувати голос у різних формах перформативного мистецтва, інтегруючи вокальні навички в акторську гру та сценічну дію.

Завдання:

- надати необхідні теоретичні знання та практичні навички здобувачам з основ сценічного вокалу в музично-театральних жанрах;

*Анотація.
Зміст дисципліни*

- ознайомити з сутністю і змістом вокального мистецтва, зокрема, вокальним диханням, резонаторами, артикуляцією, дикцією тощо;
- розглянути голос як інструмент дії: поєднання слова, звуку і наміру;
- сформувати практичні навички, які необхідні для володіння голосом як інструменту дії: поєднання слова, звуку і наміру;
- надати практичні рекомендації щодо основ вокалу в музично-драматичному театрі, мюзиклі, опереті, музичній драмі, водевілі, ансамблевому співі в театрі;
- сформувати вміння ансамблевого співу (дуети, тріо, хорова взаємодія).

2. Зміст дисципліни. Структура навчального курсу складається з чотирьох змістовних модулів. Кожен модуль включає лекційні, практичні заняття та самостійну роботу здобувачів, які завершуються контролем рівня засвоєння якості програмного матеріалу відповідної частини курсу.

МОДУЛЬ 1

ОСНОВИ СЦЕНІЧНОГО ВОКАЛУ АКТОРА

Тема 1.1. Вступ. Гігієна голосу та техніка безпеки актора

Тема 1.2. Дихання як основа сценічного звучання (опора, контроль видиху)

Тема 1.3. Звільнення голосу: робота з тілесними та психофізичними затисками

Тема 1.4. Резонатори та природне підсилення голосу

Тема 1.5. Артикуляція і дикція у вокальному мовленні

Тема 1.6. Інтонація та емоційна виразність голосу

Тема 1.7. Голос як інструмент дії: поєднання слова, звуку і наміру

Модульний контроль

МОДУЛЬ 2

ВОКАЛ У МУЗИЧНО-ТЕАТРАЛЬНИХ ЖАНРАХ

Тема 2.1. Основи вокалу в музичному театрі (перехід від мовлення до співу)

Тема 2.2. Вокал у мюзиклі: стилістика, подача, мікрофонна культура

Тема 2.3. Вокал в опереті: легкість, характерність, стилізація.

Тема 2.4. Специфіка вокалу у драматичному та музично-драматичному жанрах. Водевіль: спів як елемент комедійної дії.

Тема 2.5. Музична драма: поєднання драматичної гри і

вокалу.

Тема 2.6. Ансамблевий спів у театрі (дуети, тріо, хорова взаємодія).

Тема 2.7. Робота з музичним матеріалом: ритм, темп, музична пам'ять

Модульний контроль

МОДУЛЬ 3

СУЧАСНІ ПЕРФОРМАТИВНІ ПРАКТИКИ

Тема 3.1. Голос у фізичному театрі та пластичних перформансах

Тема 3.2. Експериментальний вокал: звук, шум, нетрадиційні техніки

Тема 3.3. Імпровізація голосом у сценічній дії

Тема 3.4. Робота з текстом через вокалізацію (spoken word, речитатив)

Тема 3.5. Взаємодія голосу з простором (акустика, сценічна проєкція)

Тема 3.6. Робота з мікрофоном і технікою (live performance)

Тема 3.7. Голос у мультимедійному перформансі (відео, звук, запис)

Модульний контроль

МОДУЛЬ 4

ІНТЕГРАЦІЯ ВОКАЛУ В АКТОРСЬКУ ПРАКТИКУ

Тема 4.1. Створення вокально-сценічного образу персонажа

Тема 4.2. Робота над піснею як сценічною дією (аналіз і виконання)

Тема 4.3. Вокал у монолозі

Тема 4.4. Робота з партнером у вокальній сцені

Тема 4.5. Побудова міні-номера (етюду) з вокалом

Тема 4.6. Репетиційний процес: від вправи до виступу

Тема 4.7. Показ (перформанс/залік): індивідуальні та групові роботи

Модульний контроль

*Система
оцінювання*

Форми контролю:

1. Відвідування лекцій та участь в аудиторній роботі – максимум 12 балів (від 0 до 1 балів за кожну лекцію).

2. Оцінювання роботи під час практичних занять – 40 балів (від 0 до 5 балів за кожне практичне заняття).

3. Модульний контроль – максимум 24 бали (від 0 до 6 балів за кожну модульну контрольну роботу).

4. Залік – максимум 28 балів.

Шкала оцінювання:

За національною диференційованою шкалою – «відмінно»,

	<p>«добре», «задовільно», «незадовільно». За шкалою ECTS: A 90-100, B 82-89, C 74-81, D 64-73, E 60-63, FX 35-59, F 1-34.</p>
<p><i>Академічна добросесність</i></p>	<p>Всі учасники освітнього процесу дотримуються політики добросесності і сприяють функціонуванню ефективної системи запобігання та виявлення академічного плагіату. Дотримання академічної добросесності всіма учасниками освітнього процесу є однією з вимог забезпечення якості освітньої діяльності, створення та функціонування ефективної системи запобігання та виявлення академічного плагіату. Порушенням академічної добросесності вважається академічний плагіат, фабрикація, фальсифікація, списування, обман, неправомірне використання штучного інтелекту. Дотримання академічної добросесності здобувачами вищої освіти передбачає: самостійне виконання навчальних завдань, завдань поточного та підсумкового контролю; посилення на джерела інформації в разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей; надання достовірної інформації про результати власної навчальної (наукової, творчої) діяльності, використанні методики досліджень і джерела інформації. □</p>
<p><i>Рекомендовані джерела</i></p>	<p>Основна:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Антонюк В. Г. Формування індивідуального виконавського стилю : культурно-антропологічний аспект : наукове дослідження. Київ : КНУКіМ, 1999. 24 с. 2. Верещака А. О. Формування іміджу естрадного виконавця. Культура України: зб. наук. праць. Харків: ХДАК, 2014. Вип. 46. С. 283–289. 3. Вокал: методичні рекомендації для студентів спеціальності «Сценічне мистецтво». Київ : КНУКіМ. URL : https://elibrary.knukim.edu.ua 4. Гребенюк Н. Є. Вокально-виконавська творчість: психолого-педагогічний та мистецтвознавчий аспекти: монографія. Київ: НМАУ ім. П.І. Чайковського, 1999. 269 с. 5. Кравченко О. М. Особливості викладання вокалу студентам акторських спеціальностей. Наукові записки. 2021. URL : https://journals.uran.ua/index.php 6. Лавриненко О. В. Основи вокальної підготовки акторів у системі театральної освіти. Вісник КНУКіМ. 2021. URL : https://journals.uran.ua/visnykknukim/article/view/ 7. Основи естрадного та театрального вокалу : навчально-методичний посібник. URL : https://dspace.luguniv.edu.ua

8. Попова Т. В. Вокальна підготовка акторів драматичного театру: методичні аспекти. Молодий вчений. 2020. URL :

<https://molodyivchenyi.ua/index.php/journal/article>

9. Садовенко С. М. Вокальні жанри і стилі: види, специфічні риси, порівняльний аналіз, приклади (Vocal genres and styles: types, specific features, comparative analysis, examples). Діяльність продюсера в культурно-мистецькому просторі XXI століття: розмаїття, взаємодія, єдність. Зб. наукових праць / Упор., наук. ред., відп. за вип. : С. Садовенко. Київ : НАКККіМ, 2021. С. 185–190.

10. Садовенко С. М. Імідж як вираз культури та рушій людського життя. Діяльність продюсера в культурно-мистецькому просторі XXI століття: формування громадянського суспільства. Зб. наукових праць / Наук. ред., упор. : С. Садовенко; відп. за випуск: І. Кузнецова. Київ : НАКККіМ, 2015. 363 с. С. 158–164.

11. Сапожник О. В. Сучасна популярна естрадна музика (1870-2000 роки): підручник. 2-ге вид., доп. Київ : «Видавництво «Прометей», 2025. 226 с.

12. Хомутова Л. Г. Створення художнього вокально-сценічного образу: метод. посіб. Дніпропетровськ : Пороги, 1995. 141 с.

13. Цап Г. В., Ковальчук М. М. Інтерпретація української пісні в сучасному естрадному вокалі як чинник формування національного стилю. Слобожанські мистецькі студії. 2025. Вип. 3 (9). URL : <https://www.researchgate.net/publication/398370455>

14. Ян І. М. «Український музично-драматичний театр у соціокультурному просторі кінця XIX – початку XX століття». Київ, 2020.

Додаткова:

1. Погребняк Г. П. Музика як фактор формування творчих тандемів режисер-композитор. *Культурно-мистецьке середовище: творчість та технології*. Київ : НАКККіМ, 2023. С. 92–94.

2. Садовенко С., Цепух І. Хоровий жанр як іманентність духовної спадщини України кінця XX – першої чверті XXI століття крізь призму творчості сучасного композитора Чернігівщини Олександра Іванька / *KELM (Knowledge, Education, Law, Management)*, № 8(60), 2023. С. 31–37. DOI <https://doi.org/10.51647/kelm.2023.8.5> URL : <https://kelmczasopisma.com/ua/jornal/87>

3. Садовенко С. М. Продюсування та PR у вокальній індустрії // *Естрадно-вокальне мистецтво: історія, теорія,*

практика: матеріали III Всеукраїнської науково-практичної конференції (м. Івано-Франківськ, 4 черв. 2025 р.). Івано-Франківськ : Редакційно-видавничий відділ ЗВО «Університет Короля Данила», 2025. С. 120–125.

4. Садовенко С. М. Музичний твір у фокусі інтерпретаційного процесу. Культура і мистецтво в сучасному світі: між традицією та новаторством. Збірник матеріалів всеукраїнської науково-практичної конференції з міжнародною участю, 23 травня 2025 р., м. Дніпро / За заг. ред. Матвєєвої К. В. Дніпро : НТУ «Дніпровська політехніка», 2025. 310 с. С. 222–229. URL : <https://ir.nmu.org.ua/handle/123456789/171087>

5. Сапожнік О. В. Українська традиційна естрадна пісня, попмузика, бардівська пісня: до питання витоків жанрів, входження у світовий музичний простір. *Міжгалузева комунікація в системі функціонування культурних практик: колективна монографія* / упоряд. і наук. ред. В. Г. Виткалов ; редкол.: В. Г. Виткалов; наук.-бібліогр. редагування наукової бібліотеки РДГУ. Рівне : РДГУ, 2024. 252 с. С. 171–180.

6. Станіславська К. І. Музика на екрані: дванадцять «Чому?»: Монографічні нариси / Наук. ред. А. Пучков. Київ : ДУХ І ЛІТЕРА, 2026. 144 с.

7. Шлемко О. Д. Підтекст як невід’ємний чинник сценічного мовлення. Діяльність продюсера в культурно-мистецькому просторі XXI століття: дискурси і дискусії: Зб. наукових праць / Наук. ред., упор. : С. Садовенко. Київ: НАКККіМ, 2019. С. 218–224.

Інформаційні ресурси:

1. Наукова періодика України. Сайт електронних видань вищих навчальних закладів і наукових установ України. URL : <http://journals.urau.ua>

2. Електронний каталог Наукової бібліотеки НАКККіМ. URL : <http://library.nakkkim.edu.ua/>

3. Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського. URL : <http://www.nbuv.gov.ua/>

4. Глобальна цифрова бібліотека. URL : <https://digitallibrary.io>

Матеріально-технічне, лабораторне, програмне забезпечення дисципліни

Ноутбук або комп’ютер з мікрофоном, колонками та веб-камерою, мережа Інтернет, фортепіано, мікрофони, колонки

<p><i>Розробник РП навчальної дисципліни</i></p>	<p>Садовенко Світлана Миколаївна</p>
<p><i>Кафедра</i></p>	<p>Кафедра режисури та акторської майстерності імені народної артистки України Лариси Хоролець Сторінка кафедри на сайті Академії: https://nakkim.edu.ua/instituti/institut-suchasnogo-mistetstva/kafedra-rezhysury-ta-aktorskoi-maisternosti-imeni-narodnoi-artystky-ukrainy-larysy-khorolets</p>
<p><i>Науково-педагогічний працівник</i></p>	<div data-bbox="459 521 798 927" data-label="Image"> </div> <p><i>Садовенко Світлана Миколаївна</i>, професор кафедри режисури та акторської майстерності імені народної артистки України Лариси Хоролець, доктор культурології, професор, заслужений діяч мистецтв України. E-mail: ssadovenko@dakkim.edu.ua</p>